

สรุป
กิจกรรมชั่วโมงการจัดการเรียนรู้ (KM - Hours)
หัวข้อเรื่อง “เส้นทางเข้าสู่ศาสตราจารย์”
วันพฤหัสบดีที่ 6 มิถุนายน 2567 เวลา 13.30 - 16.30 น.
ณ ห้องประชุม ME2 - 0701 (50 ที่นั่ง) ชั้น 7
อาคารศูนย์บริการทางการแพทย์และศูนย์วิจัยเฉลิมพระเกียรติ หลังที่ 2
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (เขตพื้นที่ในเมือง)

วิทยากร : ศ.นพ.สุรพล เวียงนนท์ ผู้เชี่ยวชาญ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ ศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงกนกวรรณ จารุกัจจร ศาสตราจารย์ที่ได้รับเงินประจำตำแหน่งที่สูงขึ้น คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง และวางแผนในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ หรือตำแหน่งงานที่สูงขึ้น

ศ.ดร.เภสัชกรหญิง กนกวรรณ :

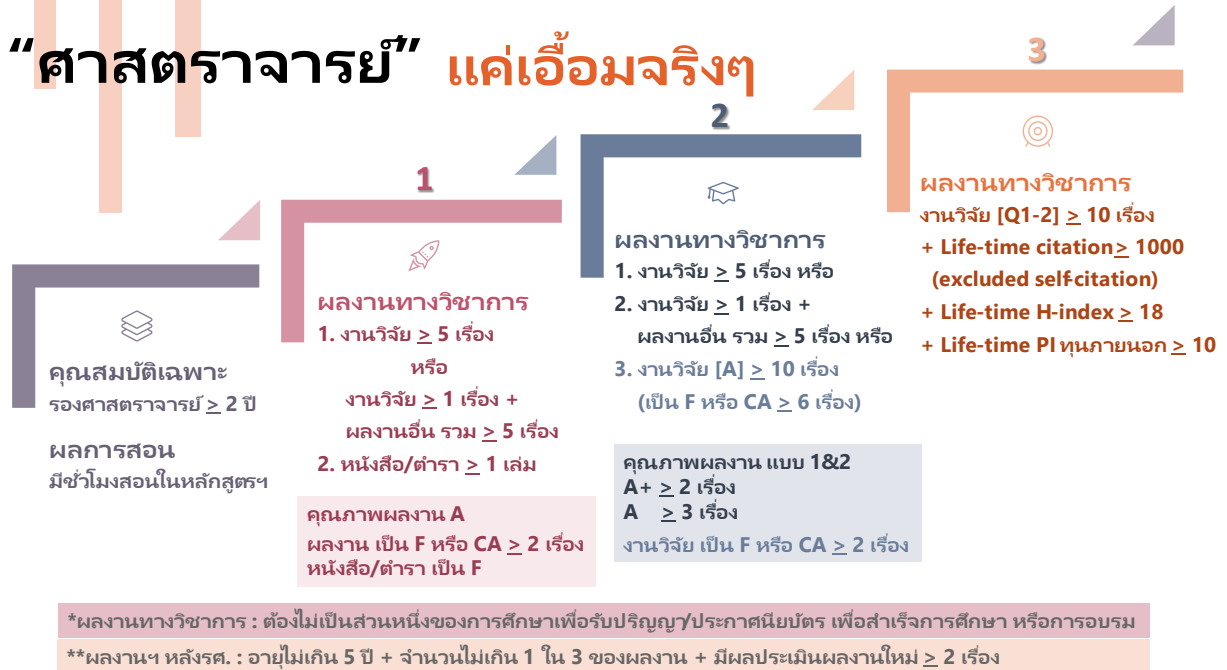
ศาสตราจารย์ อยู่แค่เอื้อม! แค่เอื้อมจริง ๆ แค่ไม่เอื้อมออกไปเฉย ๆ

“ถ้าเราไม่เอื้อมมือออกไป เราก็จะคว้าออกมาไม่ได้ ถ้าเอื้อมหลายรอบ หรือเอื้อมไกลเกินไป ก็จะมีหมดกำลังใจ”

“คนที่ประสบความสำเร็จ ไม่ใช่คนที่ไม่เคยล้มเหลว แต่เป็นคนที่ไม่เคย ‘ล้มเลิก’”

ตอนนี้ ประกาศ ก.พ.อ. ฉบับล่าสุด คือ ประกาศเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2565 กำหนดให้มีการเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ 3 ประเภท ได้แก่ วิธีปกติ วิธีพิเศษ และแบบเฉพาะด้าน ดังมีคุณสมบัติเฉพาะและการส่งผลงานดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 หลักฐานประกอบการขอตำแหน่งศาสตราจารย์

ที่มา : สไตล์ ศ.ดร.ชญ.กนกวรรณ จารุกัจจร

หากอาจารย์ท่านใดยังเป็น รศ. ไม่ถึง 2 ปี สามารถขอ ศ. แบบพิเศษได้ หรือ หากอาจารย์ท่านใดพิจารณาแล้วเห็นว่า อาจจะไม่ได้อำนาจวิจัยเป็นหลัก อาจขอ ศ. แบบเฉพาะด้าน ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ รับผิดชอบและสังคม ศิลปะ ศาสนา งานสอน และนวัตกรรม

คุณสมบัติเฉพาะ : สำหรับการขอ ศ.

รศ. มาไม่น้อยกว่า 2 ปี ไม่ต้องประเมินการสอน เพียงแค่มีชั่วโมงสอนในหลักสูตรครบ 3 หน่วยกิต หรือเทียบเท่า (45 ชั่วโมง)

ผลงานทางวิชาการ 3 แบบ

วิธีที่ 1. งานวิจัย + หนังสือหรือตำรา

งานวิจัย 5 เรื่อง หรือผลงานวิจัย + ผลงานอื่น รวม 5 เล่ม และหนังสือ หรือตำรา 1 เล่ม
คุณภาพงานวิจัยระดับ A ผลงานเป็น First author หรือ corresponding author มากกว่าหรือเท่ากับ 2 เรื่อง ถ้าเรายื่นแค่ 5 เรื่อง ผู้ทรง 5 คนอาจจะเห็นไม่ตรงกัน จึงแนะนำให้ยื่นมากกว่า 5 เรื่อง ส่วนใหญ่ยื่น 20 เรื่อง ข้อเสนอที่สำคัญคือ เราต้องเขียน synopsis หรือบทสรุปเพื่อบอกเล่างานวิจัยของเรา ร้อยเรียงกันไป “เล่าเรื่องให้เห็นคุณค่า” ในงานวิจัยของเรา จัดกลุ่มกัน (โดยไม่ต้องเรียงตามลำดับการตีพิมพ์) ให้เห็นว่า ผลงานของเรามีเรื่องราว (ซึ่งสามารถใช้ paper ที่เราเป็น co-author ได้ แต่ไม่ขอประเมิน) เพื่อให้เรื่องราวมีความต่อเนื่องซึ่งกันและกัน เพราะผู้ทรงฯ จะไม่ได้ไปอ่านทุก paper ก่อน (เพราะจะเยอะมาก) จะอ่าน synopsis ก่อน บาง paper อาจไม่อยู่ใน Q1 แต่ทำให้งานวิจัยของเราสามารถร้อยเรียงได้สมบูรณ์มากขึ้น จนอาจจะทำให้ paper Q3 ได้ระดับ A ก็ได้ แล้วแต่วิจารณ์ญาณของผู้ทรงฯ บาง paper ที่ตีพิมพ์ Q สูง ๆ แต่เป็น open access อาจจะได้ A ก็ได้

มีคำถามว่า หนังสือหรือตำรา เอาอะไรดี :

ตำรา ค่อนข้างจำกัด ต้องมีแผนการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง

หนังสือ เขียนง่ายกว่า ใส่องค์ความรู้ใหม่ ๆ เข้าไปได้ง่ายกว่า คนอ่านทั่วไปจะเข้าถึงได้มากกว่า เหมาะกับผู้อ่านในสาขาอื่น ๆ ได้ด้วย และหากเป็น first author สามารถเอาไปประกอบการสอนในวิชาต่าง ๆ ได้อีกด้วย

วิธีที่ 2. ใช้เฉพาะงานวิจัยอย่างเดียว เน้น publication

ต้องใช้งานวิจัยมากกว่าหรือเท่ากับ 5 เรื่อง และเป็นแบบ A+ หรือ งานวิจัยระดับ A จำนวน 10 เรื่องขึ้นไป

วิธีที่ 3. มีผลงานเยอะ เป็นแบบฉบับของเราเอง

งานวิจัย Q1 – 2 มากกว่าหรือเท่ากับ 10 เรื่อง และมี life - time citation > หรือเท่ากับ 1,000 citation และ Life - time H-index > หรือเท่ากับ 18 และ Life - time PI ทุนภายนอก > หรือเท่ากับ 10

ข้อสำคัญที่ต้องคำนึงถึงด้วย คือ ผลงานทางวิชาการ ต้องไม่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา/ประกาศนียบัตร เพื่อสำเร็จการศึกษา หรือการอบรม

ผลงานที่เกิดขึ้น ต้องได้หลังจากได้ รศ. แล้ว และงานนั้นต้องอายุไม่เกิน 5 ปี ระหว่างวันที่ตีพิมพ์กับวันที่เรายื่นขอตำแหน่งฯ และไม่เกิน 1 ใน 3 ของผลงานทั้งหมด + มีการประเมินผลงานใหม่ มากกว่าหรือเท่ากับ 2 เรื่อง

ลักษณะผลงานวิชาการ

งานวิจัย :

B = กระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน ถูกต้อง เหมาะสม แสดงความก้าวหน้าทางวิชาการ ใช้ประโยชน์ได้

A = B + เป็นความรู้ใหม่ที่ลึกซึ้งกว่าเดิม มี citation มีหลักฐานจากองค์กรแสดงการใช้ประโยชน์

A+ = A + outstanding มี citation ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ มีหลักฐานจากองค์กรแสดงผลกระทบในวงวิชาการ / วิชาชีพ

หนังสือ : จำนวนบทจะแทนหนังสือ 1 เล่ม

B = มีเนื้อหาวิชาการถูกต้อง สมบูรณ์ ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนระดับอุดมศึกษา

A = B + วิเคราะห์และเสนอความรู้ทันสมัยต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เอางานวิจัยของผู้เขียนเข้าไปใส่ในทุกบท มีความละเอียดและใช้อ้างอิงอย่างกว้างขวาง

A+ = A + สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ / ทฤษฎีใหม่ ได้รับการอ้างอิงระดับนานาชาติ เชื้อถือและยอมรับระดับนานาชาติ

เขียนหนังสือภาษาไทย ต้องดูตามราชบัณฑิตยสถานล่าสุด (ตัว ท ตัว ต) และต้องคงที่ตลอดทั้งเล่ม

แนวทางการประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิ

งานวิจัยนั้นได้รับการเผยแพร่และเข้าถึงได้ ถึงตีพิมพ์แล้วอาจจะเข้าถึงยากก็ได้ เพราะหากเป็นผลงานที่ไม่มีคุณภาพ ก็อาจจะเข้าลิ้นชัก editor ผู้อ่านก็เข้าถึงไม่ได้

Journal ranking เช่น Q1 (SJR)

Citation (ถ้างานมีคุณค่า ก็ต้องมี citation เพราะกว่าจะขอได้ก็รอหลังตีพิมพ์ 5 ปีก็น่าจะต้องมี citation)

Impact factor (Scopus)

ผลกระทบวิชาการระดับนานาชาติ / เศรษฐกิจสังคมประเทศ ก็ต้องเขียนเข้าไปใน synopsis ด้วย

Ehtics Research misconduct (plagiarism, fabrication, falsification) และต้องระวัง

self-plagiarism ก็ต้อง quote ด้วย และต้องให้ความสำคัญกับจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์ ในสัตว์ หรือ

ความปลอดภัยทางชีวภาพ ซึ่งตอนนี้ได้กำหนดให้เป็นกฎหมายแล้ว

ได้รับรางวัล ถ้าผลงานไหนได้รับรางวัลก็เขียน synopsis หรือทำ marking ที่ชัดเจนสำหรับ paper นั้นด้วย

ช่วงถาม - ตอบ

ศ.นพ.สุรพล เวียงนนท์ ถามว่า ถ้าขอครั้งแรกแล้วไม่ผ่าน paper ที่ขอไปครั้งแรกจะอย่างไร

ศาสตราจารย์ ดร.เกษียรหญิงกนกวรรณ จารุกัจจร ตอบว่า : paper จะยังเก็บไว้ได้ เพราะจะได้รับการ

ประเมิน grading ไว้แล้ว เรามีสิทธิอุทธรณ์ได้ หากเราไม่เห็นด้วยกับผลการประเมิน แต่ผู้ทรงฯ จะให้

เหตุผลว่า ทำไมถึงให้ A หรือ B ผู้ทรงฯ จะขอ ดู กพอ.03 ก่อน เพื่อจะดูว่าเราจะรับอ่านให้หรือไม่

ศ.นพ.สุรพล เวียงนนท์ การสร้างแรงบันดาลใจ อยากจะให้เกิดจากการพูดคุยกัน ใน มมส. อยากจะให้มีการ

เสนอแนะผู้ทรงฯ เพราะจะใช้ชื่อคนที่อยู่ในบัญชีเท่านั้น ไม่ update และบางทีก็หาไม่เจอ กรรมการจะมี

3 - 5 คน ถ้าขอวิธีการปกติ ใช้เสียงข้างมาก ถ้าเป็นวิธีพิเศษ จะต้องเป็นเอกฉันท์

ศ.นพ.สุรพล เวียงนนท์ มุมมองของผู้ประเมิน : ก็อยากให้อ่านนะ

สิ่งสำคัญคือ วางแผนมุ่งมั่น ทุ่มเทให้มีความสำคัญ บริหารเวลา ңызัย

สิ่งที่ยาก คือ การวางแผนมุ่งมั่น ทำอย่างไรจึงจะให้เกิดขึ้น ข้อ 1 ไม่มีใครช่วยได้ นอกจากตัวเอง สิ่งที่เราจะ

ได้ คือ บันไดที่ต่อจากอาจารย์ธรรมดา บันได จะทำให้เราได้

- ค่าตอบแทน หรือ “เงิน” ถ้าได้เงินค่าตอบแทนตำแหน่ง ผศ. เดือนละ 5,600 บาท จำนวน 12 เดือน 40 ปี ก็ 4,800,000 บาทนะ
- ความภาคภูมิใจ เพราะเราได้ถึงตำแหน่งสูงสุดของวิชาชีพ เราลองตั้งธงใหม่ว่า สักอายุ 40 เศษ ๆ ขอให้ได้ถึง รศ.

Paper ยากเกินไปไหม จะว่ายากก็ยาก จะว่าง่ายก็ง่าย แต่ถ้าถามหรือปรึกษาผู้รู้ ก็จะทำได้ง่ายขึ้น chat GPT ก็ช่วยให้เราเริ่มต้นได้

ดังนั้น ก็จะต้องเริ่มจากตัวเราเอง

แรงจูงใจของ ศ.ดร.ภญ.กนกวรรณ จารุกัจจร :

ตอนแรกก็ไม่คิดว่าจะเอื้อมได้ แต่ มข. มีโครงการตำแหน่ง ศ. อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ จึงค้นหาอาจารย์ที่มีศักยภาพ ตอนแรกก็ปฏิเสธ เพราะคิดว่า ไม่ได้หรอก มันอยู่ไกลมาก แต่อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการบอกให้ลองดู ถ้าไม่ลองก็ไม่รู้ จึงได้กลับมาดู “หน้าตัก” ของเราว่า ได้หรือยัง รู้สึกว่ามันเกินเอื้อม แต่อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ ก็ชวนวาง outline หนังสือเลย

เคล็ดลับ คือ ต้องกำหนดไว้เลยว่า ถ้าเป็นคนคนนี้มาถามเรา เราจะอายุถ้าจะเราจะตอบว่า ไม่มี ความก้าวหน้า ต้องหาคนคนนั้นให้เจอ คนที่เราจะชี้ว่า เราต้องเอื้อมมีออกไปแล้ว เป็นทั้งแรงผลักดัน

และแรงกดดัน ต้องมีความเครียดเล็ก ๆ น้อย ๆ “เซลล์ถึงจะโต” และอาจารย์ยังโชคดีที่เริ่มทำตำแหน่งทางวิชาการได้เร็ว และอายุยังน้อย ก็ยิ่งจะทำให้ได้ตำแหน่งทางวิชาการได้เร็วขึ้น และอยู่อย่างยาวนานขึ้น

ศ.นพ.สุรพล เวียงนนท์ บอกว่า โครงการนี้ ให้อายุ 1 เดือน และพาไปฮาวาย ได้รับเงินเดือนเต็มเหมือนเดิม หลังจากโครงการนี้ จะมี ศ. 20 - 30 คนเลย และทำให้ได้ตัวชีวิต และไม่ต้องอายุมากเกินไป เพราะถ้าเสร็จแล้วได้เกษียณ ก็ไม่มีประโยชน์ ทาง มมส. น่าจะมีให้อายุ 1 เดือน ตัดขาดจากงานไปเลย จึงจะประสบความสำเร็จได้จริง ๆ การบริหารเวลา คือ ทำสมาธิ ทำให้มีผลงานออกมา productive ให้มาก ๆ

ข้อเสนอแนะจากที่ประชุม :

- ถ้าจะเขียนหนังสือ หรือตำรา ที่จะขอ ศ. จะต้องเป็นเรื่องที่ไม่เคยเขียนมาก่อน และเอางานวิจัยของตัวเองไปใส่
- ให้ส่ง proposal ไปขอเขียนหนังสือกับศูนย์หนังสือจุฬา และมีผู้ทรงคุณวุฒิให้ พร้อมกับตีพิมพ์ และจัดจำหน่ายหนังสือให้ด้วย
- กำลังวางแผนการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ พอได้ฟังว่า มีรายได้เพิ่มขึ้นก็เป็นแรงผลักดันในการทำงาน และเสนอว่าจะต้องมีการวางแผนให้ชัดเจน มี priority ที่ชัดเจน
- ถ้าเบื่อเข้า lab ก็ไป review article อ่านเพิ่มเติมทำให้ได้ตีพิมพ์อีกได้ด้วย
- ถ้าต้องทนทำ lab เราก็จะมีการให้ reward กับตัวเองด้วยอะไร ควบคู่กันไปเสมอ
- กำลังรวบรวมผลงาน มีข้อมูลและรู้ว่า ควรจะต้องทำอะไร แต่ยังไม่ได้ทำสักที
- อาจเริ่มได้จากงานที่ให้นิสิตไปหางานที่เราต้องการที่จะอ่าน ทำให้เราได้ตรวจงาน assignment นิสิตด้วย ได้แรงบันดาลใจในการทำงานของเราเองไปด้วย
- ถ้าเขียนหนังสือแล้ว ก็ควรจะมีเพื่อนหรือ peer ที่มาช่วยอ่านให้ 2 - 3 คน เพื่อให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เราสามารถนำมาเกลาคือหลังได้ อาจเริ่มจาก เอกสารประกอบการสอน เริ่มเขียนมาแล้วมา เกลาให้ ก็จะเป็นพื้นฐานในการเขียนหนังสือ
- การวางแผนขอตำแหน่งทางวิชาการ ก็ต้องเป็นเลขสาขาเดียวกันตลอดตั้งแต่ ผศ. รศ. ศ และขอให้อย่าตั้งคำถามงานวิจัยที่สะเปะสะปะ ขอให้มุ่งอย่างเดียวเลยเรื่องเดียว ให้เป็นจุดเด่นของตัวเองด้วยเลย
- การจะขอ ศ. ต้องแสดงให้เห็นว่า มี expertise ในสาขาของเราเอง และต้องมี experience ที่เป็นจุดเด่นของเราว่า ของเราเก่งแล้ว และเหมาะสมที่จะเป็น ศ. (เอตทัคคะ)
- การขอตำแหน่งทางวิชาการ ผศ. รศ. ศ เป็นการทำงานแบบเป็นระบบ ที่สามารถทำให้เราทำงานได้เป็นระบบที่ดีขึ้น และก็ทำให้สามารถผสมผสานไปกับการเรียนการสอน กับหลักสูตรได้ด้วย คณะมีการสนับสนุนทุนวิจัยให้กับนักวิจัยเริ่มต้นให้ แต่ละคนก็มีความยากไม่เท่ากัน และมีวิธีการของแต่ละคนที่แตกต่างกันไป และต้องมีเพื่อน มีทีมงานที่พาพวกเราไปให้ได้

ภาพบรรยากาศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

